

Практика роботи закладів вищої освіти, починаючи з 2005 року показала, що кредитно-модульна система в тому вигляді, у якому її було впроваджено в більшості закладів вищої освіти України, потребувала вдосконалення або ж відмови від неї. Адже труднощі адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу заважали досягненню найвищої мети – якісної підготовки висококваліфікованого фахівця в будь-якій науковій галузі. Тому наказом Міністерства освіти і науки України від 17.09.2014 р. № 1050 було скасовано Наказ від 30.12.2005 р. № 774 «Про впровадження кредитно-модульної системи організації учбового процесу». Таке рішення було прийнято у зв'язку з набранням чинності Закону України «Про вищу освіту» і з метою забезпечення академічної автономії закладів вищої освіти.

Отже, сьогодні актуальним залишається питання необхідності подальшого вдосконалення підготовки як студентів, так і викладачів закладів вищої освіти України, для того щоб у складний період освітніх інтеграційних процесів максимально зберегти позитивні надбання національної системи освіти та ефективно використати досвід європейських країн задля підготовки мобільного, творчого фахівця високої кваліфікації.

УДК 371.32+81'24

ДОРОШ Д. П., КУЗЬМА-КАЧУР М. І.,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Проблема взаєморозуміння різних народів залишається гострою і нині. Однією з причин таких труднощів вважаються особливості різних культур, що виникли за певних історичних умов. Нині велика увага приділяється формуванню комунікативної компетентності як здатності взаємодіяти і вступати в контакти у відповідності з нормами й культурними традиціями народу, представниками якого вони є. Тому важливо формувати полікультурну толерантність, починаючи з молодшого шкільного віку. М. Горват виокремила такі завдання: навчати розуміти й визнавати інших людей; знаходити шляхи взаємодопомоги і взаємодії; використовувати мирні засоби для розв'язання конфліктів; сформувати навички для самостійного пізнання світу; виховувати моральні якості особистості: доброту, співчуття, чуйність, милосердя, дружелюбність [3].

Педагоги розглядають процес виховання толерантності як цілеспрямоване збагачення особистості позитивним досвідом толерантності, тобто спеціальне створення таких умов, такого середовища, яке б ставило суб'єкта перед необхідністю взаємодіяти з іншими людьми, якими б вони з точки зору цього суб'єкта не були. Саме в такому середовищі, в умовах постійної взаємодії і відбувається взаємне збагачення досвідом толерантності, що створює певну емоційно забарвлену моральну і одночасно інтелектуальну

базу для формування позитивного досвіду налагодження відносин і спілкування.

Вагомим для розуміння феномену «толерантність» є розроблений І. Бехом особистісно зорієнтований підхід у вихованні особистості учня. Толерантність розглядається вченим у контексті ціннісного ставлення до іншої людини, яке виявляється в повазі до людської гідності, за якої несумісними є образи, зневажання, глузування як форми міжособистісних відносин. Науковець зазначає, що «розвинене ціннісне ставлення до іншої людини означає, по-перше, прагнення і здатність індивіда співпереживати її радість і горе, по-друге, бажання її зрозуміти, по-третє, всіляке сприяння досягнення нею морально значущих цілей у повсякденній діяльності» [2, с. 17]. Науковець розглядає два основних шляхи формування в дитини здатності цінувати особистість іншої людини: перший, що передбачає «детальне розкриття дитині позитивних сторін інших людей: дорослих, старших дітей чи ровесників; другий – запобігання зневажливому ставленню до людини, для чого потрібно розвивати у вихованців почуття величі людини – «міри всіх речей», формування уявлень про людську гідність. Необхідно запобігати прояву у вихованців деструктивної дії механізму – самоствердження за рахунок приниження інших» [2, с. 39].

Узагальнивши дослідження феномену, В.Євтух подає таке визначення міжетнічної толерантності: (від лат. *tolerare* – терпіти) – терпиме ставлення представників однієї етнічної спільноти до представників іншої спільноти, відмінних культурницьких традицій, готовність до позитивної взаємодії з носіями різноманітних етнічностей [4, с. 54].

Т. Атрощенко у своїх дослідженнях наголошує, що міжетнічна толерантність проявляється, перш за все, через людські відносини в різних сферах суспільного життя. Водночас вона виділяє розгорнуту структуру міжетнічної толерантності, виділяючи основні її параметри:

- по-перше, міжетнічна толерантність має на увазі наявність елементарних світоглядних і мотиваційних підстав для взаємодіючих етносів;
- по-друге, досягнення справжнього взаєморозуміння, яке полягає не тільки в розумінні іншого етнічного суб'єкта, але і його ставлення до себе як рівного партнера по спілкуванню. Взаєморозуміння має обопільний характер, ступінь міжетнічної толерантності в такому випадку знаходиться в прямій залежності від ступеня взаєморозуміння суб'єктів, що спілкуються;
- по-третє, створення умов і можливостей для постійної взаємодії;
- по-четверте, пошук можливостей для збігу інтересів взаємодіючих етнічних суб'єктів [1].

Особливості організації освітнього процесу початкової школи обумовлює вибір форм і тематику відповідно до інтересів і потреб молодших школярів і тому відрізняються великою різноманітністю. Зокрема, доцільно проводити виховні заходи пізнавальної, морально-етичної, естетичної спрямованості.

Великим успіхом користуються заходи, які долучають учнів до комунікативної культури і етикетних форм поведінки.

Таким чином, формування міжетнічної толерантності – складний та багатоаспектний процес, який покликаний підготувати школяра до взаємодії з однолітками відповідно до вимог полікультурної освіти.

Література

1. Атрощенко Т. О. Формування міжетнічної толерантності майбутніх вчителів початкової школи у процесі позааудиторної професійно спрямованої діяльності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Админ/Мои%20документы/799-1418-1-SM.pdf>

2. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. – Кн. 1. : Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2003 – Кн. 1. : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади. – 2003. – 280 с.

3. Горват Проблема виховання толерантності у молодших школярів в умовах інтерактивного спілкування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/43_1/visnuk_18.pdf

4. Євтух В. Б. Концептуальні конструкти етносоціальних реалій: досвід трьохлітніх досліджень / В. Б. Євтух. – К. : НПУ ім. Драгоманова, 2010. – 86 с.

УДК 373.2.064.1:376

ДОШКА М.В., БАРНА Х.В.,
Мукачівський державний університет

ФОРМИ РОБОТИ ЛОГОПЕДА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З БАТЬКАМИ

Співпраця логопеда з сім'ями є складовою загальної системи роботи дитячого садка. Форми та зміст роботи з батьками визначаються залежно *від ступеня їхньої готовності до співпраці*.

Індивідуальне консультування набуває дуже великого значення для роботи з батьками, оскільки дозволяє реалізувати диференційований підхід. Індивідуальні консультації проводяться на запрошення логопеда або на прохання батьків один раз на тиждень у певний день. Цього дня логопед має працювати у другу половину дня.

Одним із завдань індивідуального консультування є навчання батьків способам виконання разом з дитиною домашніх завдань. оскільки ніяка найретельніша робота дитячого садка з дітьми, що мають різні порушення мовлення, не буде ефективною, Якщо батьки не будуть приймати участі у виконанні завдань поставлених логопедом, то процес корекції буде дуже повільний.

Вагомого значення набувають і *групові форми роботи з батьками*. До них відносяться: дні відкритих дверей; анкетування; батьківські збори; тематичні консультації; оформлення інформаційно-методичних виставок; відкриті заняття; спільний перегляд відео матеріалів з певної проблеми.

Роботу з батьками дітей, що поступили в спеціальні групи, доцільно вибудовувати поетапно і починати не з традиційних батьківських зборів, а з *дня*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>